

[Vilhelm Rasmussen.]

angaaende Krisen og angaaende Tiden, der er gaaet forud for de kritiske Aar. Derfor vil jeg gerne have Lov til at behandle dette Spørgsmaal lidt udførligt.

Jeg var for ikke ret længe siden til et Møde i Nordsjælland, hvor en kendt Landbruger, Hr. Proprietær Mygind, overfor mig gjorde den Betragtning gældende, at Landbrugets gode Aar ikke var Krigsaarene eller Aarene efter Krigen, men derimod de Aar, der laa forud for 1914. Det var mig — det tilstaar jeg — noget forbløffende, jeg var dog paa det Sted ikke i Stand til med Materiale at afkræfte disse Udtalelser. Men da jeg kom hjem, skrev jeg øjeblikkelig til det statistiske Departement og bad det, saa vidt gørligt, oplyse mig om, hvorledes det forholdt sig med den gennemsnitlige Indtægt paa Landet i Aarene umiddelbart forud for 1914. Departementet var særdeles elskværdigt og gav mig den Meddelelse, at der desværre ikke forelaa Tal for de danske Gaardmænds Gennemsnitsindtægt undtagen for 2 Aar. Men for de 2 Aar kunde man give mig Tallene, og det viste sig da, at i 1903 var Gennemsnitsindtægten hos de 61 400 Gaardmænd 1 663 Kr. og i 1908 for de 59 386 Gaardmænd 1 629 Kr. Det tyder jo ikke paa, at Aarene forud for 1914 har været særlig gode, og jeg tror ikke, Hr. Mygind har Ret.

Men saa kommer det Spørgsmaal: Er det da de Aar, da Verdenskrigen var brudt frem, og Aarene efter den, der har givet det danske Landbrug store Indtægter? Hvad det angaar, hørte jeg forleden med den allerstørste Interesse de Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne tillade mig at citere en ganske kort Udtalelse. Det findes paa Sp. 196. Det ærede Medlem sagde den Dag, den 7. Oktober, at Landbruget havde arbejdet i Aarene 1910—20 under de gunstigste Vilkaar, Landbruget nogen Sinde har kendt. Og han fortsætter dér:

„Der er sagt, at det var ikke særlig gode Aar, det danske Landbrug i den forløbne Tid har oplevet. Jeg for mit Vedkommende vil paastaa, at Aarene 1910—20 er de bedste Aar prismæssigt, Landbruget nogen Sinde har haft, Aar,

som de fleste ikke en Gang havde drømt om at skulle opleve dem.“

Ja, men hvad siger Statistikken angaaende Landbrugernes skattepligtige Indtægter, og hvad siger denne Statistik, naar den sammenlignes med, hvad man kan faa frem fra Landøkonomisk Driftsbureau angaaende Rentabiliteten i Landbruget? Det er sandelig i disse Tider, da Befolkningen, ved Initiativ af den højtærede Regering, har gjort det nødstedte danske Landbrug et stortstilet Tilbud om Hjælp, af allerhøjeste Interesse for den Befolkning, der skal hjælpe, at faa Klarhed over, hvorledes Indtægterne da i Fortiden har været ude i det større danske Landbrug, det Landbrug, som nu ikke er i Stand til at klare sine Gældsforpligtelser, og som skal hjælpes og vil blive hjulpet af den øvrige Del af Befolkningen. Jeg vil sige, at hvis Tallene stemte overens, kunde man helt lade det Spørgsmaal falde, men Tallene stemmer aldeles ikke overens. Der er den mærkværdigste Uoverensstemmelse mellem Rentabilitetsberegningerne og de Beløb, som er blevet opgivet som skattepligtig Indtægt, og de Gennemsnitstal, man kommer til ved Omregning til Parikrone. Jeg har, som sagt, spurgt Statistisk Departement og faaet nogle Oplysninger fra det landøkonomiske Driftsbureau vedrørende enkelte Aar. Der opstilles i disse Regnskaber først Bruttoudbytte, derefter Driftsomkostningerne, hvorefter der vises hvert Aars gennemsnitlige Nettoudbytte pr. ha. Det giver følgende Resultat for Aaret 1929, det vil sige Arbejdsåret 1929: at Nettoudbyttet den Gang skulde være 12 Kr. pr. ha for de Bedrifter, som i det hele taget er kontrollerede ved Regnskaber. Men hvis vi ser efter i Statistikken for at finde, hvorledes Indtægten har været, siger den noget ganske andet. De danske Godsejere og Proprietærer havde i 1929 gennemsnitlig en Indtægt paa 13 800 Kr., omregnet til Parikrone knap 8 000 Kr. De danske Gaardmænd havde i det samme Aar en skattepligtig Indtægt paa 3 279 Kr. eller omregnet 1 895 Kr., og de danske Husmænd havde en skattepligtig Indtægt paa 1 578 Kr. eller omfegnet 917 Kr. Jeg har i alle mine Omregninger anvendt Juli-Pristallet. Se, dette er jo interessante Tal i sig selv. De faa Godsejere, Danmark har, ca. 2 000, har til-